

Gemeente
Coevorden

Cultureel kansrijk opgroeien

Cultuurnota gemeente Coevorden

Vrouwtjes uit 1672 bij het Bommen Berend-concert.

Foto: Coevorden Culturele Gemeente

Inhoudsopgave

Voorwoord	5	4. Uitvoeringsplan	39
1. Waarom kunst en cultuur?	6	Van beleid naar uitvoering.....	39
Voor jezelf.....	6	Monitoring en evaluatie.....	39
Met elkaar.....	6	Samenwerkingen.....	39
Professionele cultuurmakers.....	6	Huidig beleid	39
Voor de stad of het dorp.....	7	Nieuw beleid	40
2. Visie op cultuur	8	De culturele basisinfrastructuur	40
Gemeentelijke visie: het kind centraal	8	De andere delen van het cultureel ecosysteem ..	45
Provinciale beweging: revitalisering		5. Bronnen	47
amateurkunst	8	Beeldverantwoording	47
Landelijke beweging: Méér Muziek in de Klas	9		
3. Het cultureel ecosysteem van Coevorden	11		
Wat is een cultureel ecosysteem?	11		
De culturele basisinfrastructuur	11		
Cultuuronderwijs binnenschools.....	12		
Cultuuronderwijs buitenschools.....	14		
De cultuurcoach	15		
Stedelijk Museum Coevorden	18		
Cultuurpodium Coevorden	20		
Culturele broedplaats.....	22		
Amateurkunstverenigingen	23		
Stichting MuZO.....	23		
Muziekverenigingen.....	25		
Toneelverenigingen	25		
Koren	25		
Participatieprojecten	25		
Vrijwilligersorganisaties	26		
Brede culturele organisaties	27		
Geschiedenis en erfgoed	27		
Beeldende kunst	29		
Muziek en jongerencultuur	30		
Cultuurprofessionals	32		
Ons cultureel bezit.....	34		
Kunst in de openbare ruimte.....	34		
Gemeentelijk kunstbezit	34		
Cultuurhistorie en erfgoed.....	34		
Streektaol.....	36		

Het Bommen Berend-concert op het terrein van defensie was één van de hoogtepunten van Coevorden culturele gemeente van Drenthe.

Foto: Coevorden Culturele Gemeente

Voorwoord

Kunst en cultuur is een groot goed. Als kunst- en cultuurliefhebber én als verantwoordelijk wethouder ben ik daarvan overtuigd. Als wethouder voor het Sociaal Domein zie ik dat het belangrijk is dat onze inwoners al op jonge leeftijd met kunst en cultuur in aanraking komen. De samenwerking met het onderwijs en breder, met het programma Kansrijk Opgroeien, is een mooi uitgangspunt in de nieuwe cultuurnota. Meer kansen voor kinderen waardoor meer kinderen meedoen in de maatschappij. Ook op latere leeftijd. Wie wil dat niet?

We hadden natuurlijk in 2021-2022 een prachtig jaar waarin Coevorden culturele gemeente van Drenthe was. Daarin lieten we zien wat we als inwoners van onze gemeente allemaal kunnen. Vanuit het thema ‘Verbonden in verhalen’ was er een veelzijdig programma aan evenementen en andere uitingen waar de creativiteit vanaf spatte. Ik heb er van genoten, net als heel veel andere inwoners in onze gemeente, van jong tot oud. Iedereen kon ervan genieten. Natuurlijk ook inwoners uit andere gemeenten. We hebben onze gemeente als culturele hotspot extra op de kaart gezet. In februari gaven we het stokje over aan de gemeente De Wolden.

Met deze cultuurnota leggen we een basis om de komende jaren kunst en cultuur in onze gemeente nog sterker te maken. En om dit structureel in onze leefomgeving te verankeren. Ik voel daarvoor op meerdere fronten draagvlak. Ook bij onze gemeenteraad die de conceptnota omarmde.

Om de nota zo toegankelijk mogelijk te maken, zijn er veel mooie voorbeelden uit onze gemeente beschreven. Het kan zijn dat u een ander goed voorbeeld mist. Weet dan dat de genoemde voorbeelden niet uitputtend zijn bedoeld. Er gebeurt in onze gemeente nog veel meer moois op cultureel gebied!

Tot slot bedank ik graag het Huus van de Taol voor hun Drentse bijdrage aan de cultuurnota. Streektaal is ook cultuur. Ik draag dat een warm hart toe.

Joop Slomp
Wethouder cultuur

1. Waarom kunst en cultuur?

Voor jezelf

Dat ene liedje dat je zo ontzettend raakte. Een indrukwekkend kunstwerk dat je in een tentoonstelling hebt gezien. Die geweldige theatervoorstelling waarbij de tranen over je wangen liepen, van het lachen of van ontroering... Allemaal voorbeelden van culturele uitingen die ons, als mens, iets hebben gebracht. Het beleven van kunst zet onze hersenen in beweging. Het laat ons het perspectief van een ander zien. Of het geeft herkenning van wat je zelf interessant vindt of hebt meegemaakt. Het beleven van kunst zet ook ons lijf in beweging. Een hart dat sneller klopt of een voet die meetikt op de maat van de muziek, bijvoorbeeld. Of misschien wenkbrauwen die fronsen door weerzin. Het kan allerlei reacties bij ons teweeg brengen. De wereld van de kunsten vormt een veilige plek om deze reacties te ervaren en uit te wisselen. Zo leren we over onszelf en van elkaar. Dit gebeurt als we toeschouwer zijn, maar zeker ook als we zelf kunst (muziek, theater, literatuur...) maken. Het ontdekken en ontwikkelen van je talenten en het kunnen uiten van je emoties en ideeën, zijn waardevolle eigenschappen van kunstbeoefening. En simpelweg ontspannen en genieten is ook van waarde, want ook dat draagt bij aan onze positieve gezondheid.

Met elkaar

Het beleven van kunst en cultuur doen we vaak samen met anderen. Het samenkomen en ontmoeten is van grote waarde voor ieder mens, van museumbezoeker tot stadionpubliek. Het motiveert om eropuit te trekken. En het gevoel ergens bij te horen, zelfs tijdelijk, is een heel goed gevoel. Dat gebeurt als we samen cultuur bezoeken, maar zeker ook als we samen cultuur beoefenen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een koor, een toneelvereniging of een schildersgroep. De gezamenlijke passie brengt mensen samen. Bovendien wordt het gezongene, gespeelde of geschilderde er beter van, want je leert van elkaar of misschien zelfs van een docent. Culturele verenigingen zoals muziekkorpsen spelen vaak een spilfunctie in een dorp of wijk. Generatie op generatie speelt bij het orkest en de muziek is er in voor- en tegenspoed.

Culturele instellingen of evenementen betekenen voor veel mensen een gelegenheid voor vrijwilligerswerk. Vaak draait zelfs de hele organisatie op vrijwilligers. Vrijwilligerswerk levert een waardevolle bijdrage aan een betrokken samenleving. Of je nu vaak of af en toe vrijwilligerswerk doet, het geeft voldoening, structuur en plezier. Andersom kán de cultuursector ook niet zonder vrijwilligers, dus zij zijn goud waard.

Professionele cultuurmakers

Om zelf te kunnen genieten van kunst en cultuur en om les te kunnen krijgen in cultuurbeoefening, hebben we professionals nodig. Professionele cultuurmakers zijn de bringers van nieuwe ideeën en nieuwe inzichten. Zonder hen is er geen verrassing, geen verwondering, geen innovatie in de wereld van de kunsten. Maar ook daar buiten; elke dag zien we vormgegeven producten en horen we liedjes en talvondsten die ooit door creatieve

geesten zijn bedacht. Veel professionele cultuurmakers kiezen ervoor om ook les te geven. Zo nemen zij anderen mee in het creatieve denken en de kracht van het samendoen.

Voor de stad of het dorp

Je stad of dorp is zoveel mooier met een levendig cultuurklimaat. We willen graag dat er voldoende kansen zijn voor onszelf en onze kinderen om te ontdekken en plezier te hebben. Voorzieningen zoals een theater of een museum maken een plaats aantrekkelijk om in te wonen. En om er een bedrijf of horecazaak te vestigen. Cultuurliefhebbers die een voorstelling of tentoonstelling bezoeken, geven ook geld uit aan eten en drinken, winkelen en misschien zelfs een overnachting. Bij het organiseren van culturele evenementen worden vaak lokale commerciële partners betrokken. Denk daarbij aan techniekverhuur, drukkerijen en horeca. Dit geeft een boost in draagvlak en natuurlijk ook in economisch gewin. Zo hebben kunst en cultuur, direct en indirect, een positieve invloed op de samenleving.

Onder cultuur verstaan wij alle uitingen op het gebied van beeldende kunst, theater, muziek, muziektheater, drama, dans, letteren, audiovisuele kunst en het beleefbaar maken van (im-)materieel erfgoed en cultuurhistorie.

2. Visie op cultuur

Gemeentelijke visie: het kind centraal

Een kind dat al vanaf jonge leeftijd waardevolle ontmoetingen heeft met kunst en cultuur, ontdekt de waarde van cultuur voor en bij zichzelf. Die ontmoetingen kunnen op allerlei plekken en allerlei momenten zijn. Daarvoor is letterlijk en figuurlijk ruimte nodig voor cultuur in de gemeente. In onze visie op cultuur zetten we het kind centraal. We kijken vanuit het kind en de weg die het kind kan bewandelen om cultureel kansrijk op te groeien. Welke voorwaarden zijn nodig zodat ieder kind de mogelijkheid heeft om cultureel kansrijk op te groeien? Als dat niet thuis is, waar dan wel? Of als het wel thuis is, wat moet er aanvullend daarop beschikbaar zijn in de omgeving? Hoe zorg je ervoor dat het toegankelijk en bereikbaar is voor ieder kind? ‘Kansrijk opgroeien’ is een bewust gekozen term om de raakvlakken en samenhang aan te geven met andere domeinen en doelstellingen. Het is een manier van kijken naar en werken aan de vraagstukken in onze gemeente die op draagvlak kan rekenen. Op deze manier willen we ook de samenwerking bevorderen tussen cultuur en andere domeinen, bijvoorbeeld op het gebied van positieve gezondheid, preventie, eenzaamheid.

Cultureel kansrijk opgroeien kan alleen, als het culturele aanbod in de gemeente op orde is. Daarom kijken we naar alle culturele plaatsen, plekken, organisaties en personen in onze gemeente. Dit geheel noemen we het ‘cultureel ecosysteem’. De verschillende partijen werken daarin samen en staan in relatie tot elkaar, met als doel om de kansen voor het kind te vergroten om cultureel op te groeien. Ieder kan een eigen route bewandelen van culturele ontmoeting naar culturele ontmoeting. Als er iets is dat je aanspreekt, zijn er voldoende mogelijkheden om er in door te gaan. Eenmaal volwassen heb je voldoende kennis en ervaring opgedaan om naar eigen smaak culturele uitingen te bezoeken en eventueel zelf te doen. En je kán dit doen in een cultureel rijke

omgeving. In het hoofdstuk ‘Het cultureel ecosysteem van Coevorden’ wordt het fenomeen en wat het betekent voor Coevorden verder uitgelegd.

Provinciale beweging: revitalisering amateurkunst

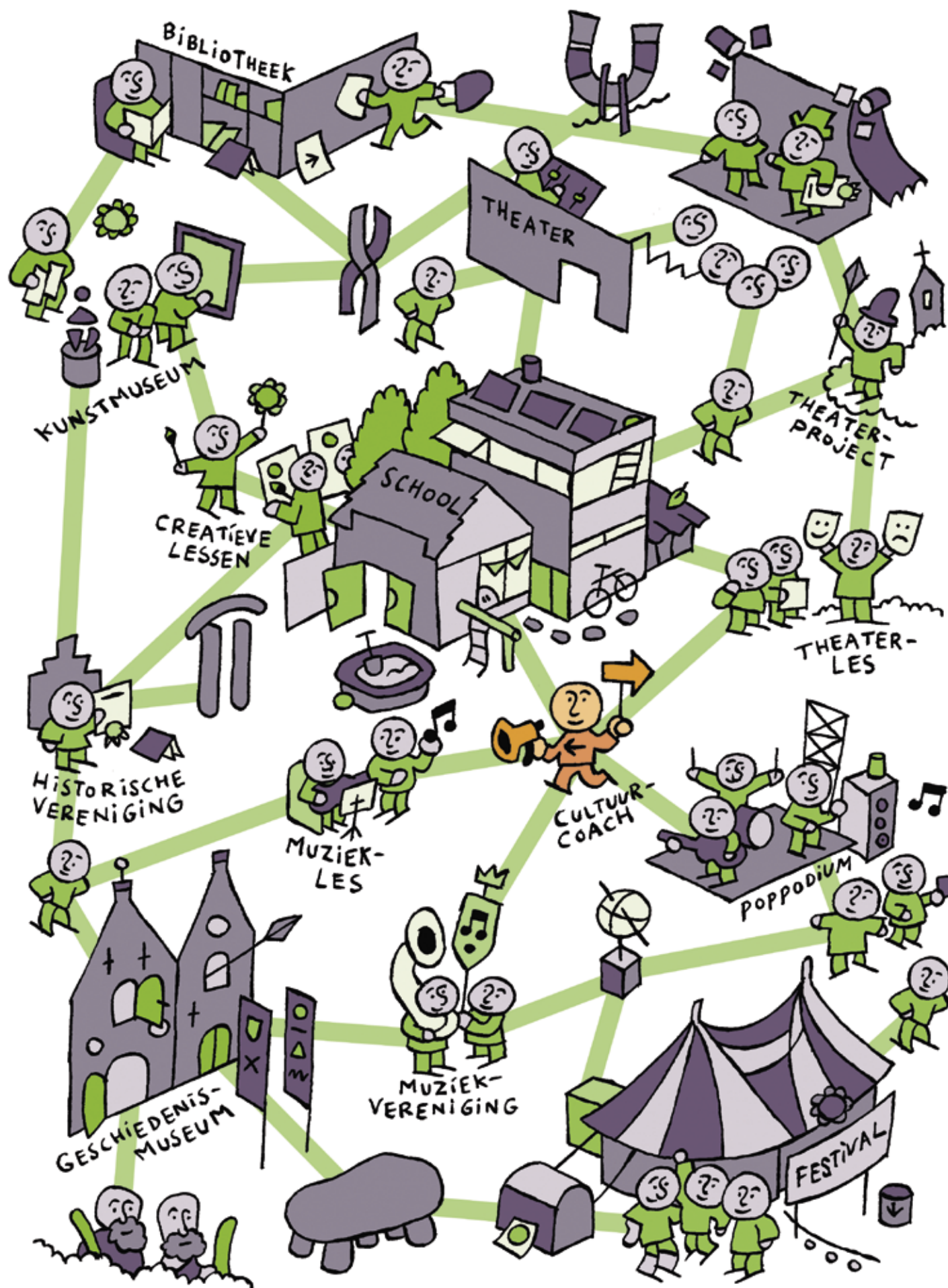
In september 2021 verscheen het rapport ‘Revitalisering van de amateurkunst, investeren in een betere ondersteuningsstructuur’ (BMC) met daarin de resultaten van onderzoek naar de amateurkunstsector. Volgens de onderzoekers loopt de amateurkunstsector tegen uiteenlopende vraagstukken aan die het voortbestaan van organisaties raken. Er is sindsdien op landelijk en provinciaal niveau meer aandacht voor amateurkunst. Het Ministerie van OCW stuurt aan op een Nationaal Akkoord Amateurkunst in 2025 met afspraken over een structurele, samenhangende aanpak voor ondersteuning van amateurkunstgroepen. Ook werd naar aanleiding van het onderzoek en een advies van de Raad voor Cultuur het budget voor de cultuurcoach in de Brede Regeling Combinatiefuncties verhoogd.

In de Vereniging Drentse Gemeenten wordt vanuit de Drentse samenwerkingsagenda gewerkt aan hoe gemeenten de amateurkunst terzijde kunnen staan. Onze inzet is om waar mogelijk te kijken naar gezamenlijke oplossingen, regionaal of provinciaal. In onze eigen gemeente zien we dat de meeste amateurkunstgroepen op dit moment niet bedreigd worden in hun voortbestaan en dat ze activiteiten en projecten kunnen realiseren. De basis is in een aantal gevallen wel kwetsbaar. Wat we voor de amateurkunst in onze gemeente gaan doen, staat in het hoofdstuk ‘Het cultureel ecosysteem van Coevorden’ onder ‘Amateurkunstverenigingen’.

Landelijke beweging: Méér Muziek in de Klas

De afgelopen decennia is de infrastructuur voor het buitenschools cultuuronderwijs afgebrokkeld als gevolg van keuzes binnen de overheid. Subsidies en andere vormen van ondersteuning werden afgebouwd, waardoor voorzieningen onder druk kwamen te staan. Sinds 2015 zet de stichting Méér Muziek in de Klas, met als erevoorzitter koningin Máxima, zich landelijk in om alle basisschoolkinderen in Nederland structureel muziekonderwijs te laten krijgen. Dat doet de stichting langs drie lijnen: door het opzetten van lokale samenwerkingsverbanden tussen alle bij muziekonderwijs betrokken partijen, door het laten zien van het belang van muziekonderwijs met speciaal opgezette programma’s en door leerkrachten op diverse manieren te ondersteunen bij het geven van muziekonderwijs. In 2023 verleggen zij de focus van alleen muziek naar een gevarieerd buitenschools creatief aanbod om kinderen en jongeren uit alle lagen van de samenleving te bereiken en mee te laten doen. Betrokkenen in onze gemeente en regio benadrukken de urgentie van een ander beleid op binnen- en buitenschools cultuuronderwijs. Een aantal muziekverenigingen in de gemeente ontwikkelden in 2019 een plan om tot vernieuwing van het muziekonderwijs in zuidoost-Drenthe te komen. Op projectbasis geven zij daar invulling aan en dat werpt zijn vruchten af. Inmiddels scharen alle muziekverenigingen in de gemeente zich achter dit initiatief. Er is volgens hen een structurele voorziening nodig om (weer) te bouwen aan een goede infrastructuur voor toegankelijk, bereikbaar en vindbaar muziekonderwijs.

Wij onderkennen dat muziekonderwijs een belangrijk deel is van binnen- en buitenschoolse cultuuronderwijs. Het muziekonderwijs kwam in de afgelopen jaren hoog op de agenda mede dankzij landelijke programma’s als Méér Muziek in de Klas, maar ook lokaal dankzij de genoemde initiatieven. De lansen die zij breken voor een structureel ander beleid vindt weerklink bij ons in het licht van de visie op cultuur. We willen met het cultuurbeleid mogelijkheden vergroten om kansrijk op te groeien, de keuze ligt bij het kind zelf. Ons beleid op cultuuronderwijs staat in het hoofdstuk ‘Het cultureel ecosysteem van Coevorden’ onder ‘Cultuuronderwijs’.

3. Het cultureel ecosysteem van Coevorden

Wat is een cultureel ecosysteem?

Alle culturele plaatsen, plekken, organisaties en cultuurprofessionals in onze gemeente samen noemen we het 'cultureel ecosysteem'. Wat een ecosysteem onderscheidt van zomaar een verzameling is dat de partijen samenwerken en invloed hebben op elkaar. Omdat er contact en uitwisseling is, worden de partijen onderling sterker en kunnen er nieuwe initiatieven ontstaan. In onze visie is een goedwerkend cultureel ecosysteem noodzakelijk voor het cultureel kansrijk kunnen opgroeien in onze gemeente. Sommige kinderen maken thuis en vanuit huis kennis met kunst en cultuur. Maar dat geldt, om wat voor reden dan ook, niet voor elk kind. We hebben dus te kijken naar andere plekken in het systeem waar het veilig en in gelijkheid kan. En naar de voorwaarden die nodig zijn om de spelers in dat systeem in staat te stellen om dit waar te maken. Dan hebben we het over het onderwijs, culturele instellingen, amateurverenigingen, vrijwilligersorganisaties, cultuurprofessionals et cetera.

Binnen het cultureel ecosysteem behoren een aantal instellingen en voorzieningen tot de basisinfrastructuur. Dit geeft overzicht, maar betekent geen rangorde of waardeoordeel. De culturele partijen hebben simpelweg niet dezelfde rol en niet dezelfde mogelijkheden. De relatie die de gemeente met de diverse partijen heeft, verschilt. De basisinfrastructuur bestaat uit de grootste culturele instellingen en voorzieningen, waar de gemeente de meest intensieve relatie mee heeft. Tot de basisinfrastructuur rekenen we het cultuuronderwijs (en de school), de cultuurcoach, Stichting Cultuurpodium Coevorden, Stichting Stedelijk Museum en de culturele broedplaats.

Bij de culturele basis hoort zeker ook de Bibliotheek Coevorden, met haar zes vestigingen in onze gemeente. De bibliotheek is dé plek waar verhalen en cultuur te vinden zijn. Niet alleen in de vorm van boeken, maar ook

voorstellingen, workshops en andere ontmoetingen voor jong en oud. Binnen de gemeentelijke organisatie is ervoor gekozen om de Bibliotheek Coevorden onder te brengen bij de afdeling Maatschappelijke Ondersteuning. Dat is de afdeling waar ook de thema's jeugd en onderwijs zijn ondergebracht. Inhoudelijk gaat het in ons cultuurbeleid dus niet over de bibliotheek. In de praktijk is er uiteraard wel betrokkenheid van cultuurambtenaren als het om de bibliotheek gaat.

De andere cultuuraanbieders in het ecosysteem opereren zelfstandig in de samenleving. Vaak zijn ze ook vanuit een initiatief uit de samenleving ontstaan. Denk daarbij aan amateurkunstverenigingen, vrijwilligersorganisaties en cultuurprofessionals. De cultuurprofessionals in onze gemeente zetten zich vaak in voor de amateurkunstsector, maar niet altijd. Ze richten zich ook op het autonoom kunstenaarschap. Er zijn ook ondernemingen die cultuur combineren met een commerciële missie, door bijvoorbeeld theater met dineren te combineren. De gemeente ondersteunt graag het bestaan van deze verenigingen, organisaties en professionals, maar niet door vaste subsidierelaties. Waar nodig is er gemeentelijke ondersteuning, vooral bij activiteiten en projecten. Een laatste categorie in het ecosysteem is ons cultureel bezit: kunst in de openbare ruimte, gemeentelijke kunst en materieel en immaterieel erfgoed. Streektaal is bijvoorbeeld immaterieel erfgoed.

Van elk type cultuuraanbieder volgt hieronder een uitleg, talrijke voorbeelden en de beleidskeuzes die de gemeente erover maakt.

De culturele basisinfrastructuur

Onder de culturele basisinfrastructuur scharen we instellingen en voorzieningen die we onmisbaar achten in de basis van het cultureel ecosysteem. Als we het kind centraal stellen in onze cultuurvisie, dan is de school

natuurlijk de spil in het ecosysteem. De school is de plek waar zoveel mogelijk gelijke kansen zijn om met cultuur in aanraking te komen. Het cultuuronderwijs moet binnenschools en buitenschools samenhang hebben. Als het kind vanuit de ervaringen op school verder wil met muziek, theater of zingen, dan zullen die mogelijkheden er ook buiten school moeten zijn. Toegankelijkheid, bereikbaarheid en vindbaarheid zijn dan belangrijke voorwaarden.

Om een kind de gelegenheid te geven om kansrijk op te groeien is informatie en sturing nodig. Die ondersteuning helpt je om te ontdekken en de weg te vinden. Ook de organisaties in het ecosysteem hebben hulp nodig om bij te dragen in het cultureel kansrijk opgroeien. Cultuurcoaches zijn de wegwijzers en bruggenbouwers in het ecosysteem: zij leggen verbindingen tussen organisaties, aanbieders et cetera. Cultuur staat daarin niet op zichzelf. Binnen sport gebeurt dit bijvoorbeeld door de buurtsportcoaches. We zoeken de samenhang en trekken waar mogelijk samen op. Wij zien een structurele inzet van de cultuurcoach in de gemeente Coevorden als deel van de noodzakelijke basisinfrastructuur.

De stichtingen Cultuurpodium Coevorden (verantwoordelijk voor Theater Hofpoort) en Stedelijk Museum Coevorden behoren door hun functie en verantwoordelijkheden ook tot de basisinfrastructuur. Deze culturele instellingen hebben een brede culturele maatschappelijke functie voor de gemeente en zijn de dragers van cultuur op professioneel niveau. Er zijn sterke relaties tussen de basisinfrastructuur en andere organisaties in de samenleving, cultureel en niet-cultureel. Om samen te werken, maar ook om ondersteunend te zijn naar organisaties. De instellingen in de culturele basisinfrastructuur zijn in de toekomst in staat om deze rol en positie te hebben en te houden. Dit vraagt om investeringen in de organisatie en in de huisvesting. Onze rol ten opzichte van de culturele instellingen is dat wij de voorwaarden scheppen, zodat ze hun taak en opdracht

kunnen vervullen. Er is een structurele subsidierelatie tussen de gemeente en de instellingen, waarbij we ook van ze verwachten dat ze waar mogelijk eigen inkomsten genereren. De subsidierelatie geeft ons de mogelijkheid om te sturen op impact en het realiseren van rol en positie door deze partijen. Bijvoorbeeld in hun rol in cultuureducatie.

Binnen de culturele basisinfrastructuur creëren we ook een culturele broedplaats. Cultuur is gebaat bij een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, kunnen oefenen, leren en samen cultuur kunnen maken. Te denken valt aan een open podium voor muzikanten, een atelierruimte en ruimtes waar zelfstandige muziekdocenten lessen kunnen geven. Een culturele broedplaats is een wezenlijke schakel in het cultureel kansrijk opgroeien.

Cultuuronderwijs binnenschools

De school is de veilige plek waar een kind ook op cultureel gebied kan ontdekken waar het hart naar uitgaat of waar het talent voor heeft. De ruimte voor cultuuronderwijs op scholen is afhankelijk van factoren als het schoolbeleid en de aanwezigheid van een intern cultuurcoördinator (ICC'er). We zijn stimulerend en faciliteren scholen in het vergroten van de ruimte voor binnenschools cultuuronderwijs, voor alle scholen binnen onze gemeente. We doen dit vanuit bestaande structuren en breiden in samenspraak met de scholen uit.

Voor het cultuuronderwijs in het primair onderwijs is er het cultuurmenu. Hier doen bijna alle scholen in de gemeente aan mee. Het cultuurmenu 'nieuwe stijl' is enkele jaren geleden samen met de scholen ontwikkeld onder begeleiding van de provinciale stichting Kunst & Cultuur (K&C). Dit cultuurmenu bestaat uit een jaarlijks programma voor de scholen met vier voorstellingen en een keuzemenu met onder andere aanbod van lokale organisaties en aanbieders. We zien deze keuzevrijheid als een groot pluspunt. De gemeente financiert het cultuurmenu gedeeltelijk. Het grootste deel komt voort

In het schooljaar 2019/2020 stond de muzikale voorstelling '1+1=2' op het Cultuurmenu in Coevorden. Leerlingen van groep 1/2 van 25 scholen maakten kennis met Meneer Kruis en Meneer Mol.

Samen zongen ze liedjes en leerden zo spelenderwijs de dagen van de week, de letters van het alfabet en tellen van 10 tot 100.

Foto: Stichting K&C

uit lumpsum-middelen voor het onderwijs (landelijke middelen). Scholen kunnen daarnaast deelnemen aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK). In een samenwerkingsovereenkomst met K&C maken scholen plannen om zich verder te ontwikkelen op deskundigheid, visie, leerlijn en/of samenwerking. Zij ontvangen hiervoor een bedrag. De hoogte van het bedrag is afhankelijk van het aantal leerlingen van de school. In Coevorden neemt zo'n 85% hieraan deel.

Wat gaan we doen?

We scheppen de voorwaarden om het cultuurmenu uit te breiden, zodat er een veelzijdiger menu voor scholen kan zijn. We tornen niet aan bestaande instrumenten en structuren, maar zien mogelijkheden om daarbinnen uit te breiden. Daarmee kunnen scholen ook voor andere cultuurdisciplines kiezen.

- Wij verdubbelen de gemeentelijke bijdrage per leerling in het primair onderwijs naar € 7,- jaarlijks.
- We blijven in gesprek met K&C om het cultuurmenu en het Coevorder culturaanbod zoveel mogelijk te verbinden.

Binnen het voortgezet onderwijs wordt met de vakken tekenen, handenarbeid en culturele en kunstzinnige vorming (CKV) aandacht besteed aan kunst en cultuur. In de afgelopen jaren werd aanvullend hierop jaarlijks de Cult Clash in Coevorden en het Cultuurtraject in Oosterhesselen georganiseerd, waarvoor de gemeente Coevorden jaarlijks een subsidie beschikbaar stelt. Deze jaarlijkse vorm van ontmoeting van jongeren met cultuur in de gemeente Coevorden moet blijven.

Wat gaan we doen?

Bovenop de cultuurlessen die gegeven worden op het voorgezet onderwijs, verruimen wij de mogelijkheden om jongeren binnenscholen in aanraking te laten komen met cultuur.

- Wij verdubbelen de gemeentelijke bijdrage per leerling in het voortgezet onderwijs naar € 7,- jaarlijks.
- Daarnaast zetten we de ondersteuning van de Kunstbende Drenthe voort, zodat jongeren in onze gemeente mee kunnen doen aan dit provinciale talentontwikkelingstraject en mogelijk doorstromen naar de landelijke Kunstbende.

Cultuuronderwijs buitenschools

De veilige omgeving van de school is de plaats waar een kind op ontdekkingstocht kan gaan in de wondere wereld van kunst en cultuur. Er komt een moment dat het de stap gaat zetten buiten school. Vaak zijn interesses dan al bepaald: voor muziek of een andere discipline, voor lessen binnen een vereniging of individueel. Een breed scala aan partijen verzorgt de buitenschoolse cultuureducatie in onze gemeente. Het zijn de cultuurprofessionals in de gemeente en de regio die dat zelfstandig doen of in opdracht van een vereniging. En er zijn amateurkunstverenigingen zelf die zich hier hard voor maken.

Hoe maken we het cultuuronderwijs toegankelijk voor iedereen? Het verlagen van drempels werkt. Juist voor die kinderen wiens ouders niet in staat zijn om hun kind cultuuronderwijs aan te bieden. Binnen de gemeente zijn er allerlei mogelijkheden om dit gedeeltelijk mogelijk te maken, bijvoorbeeld via de Doe-Mee-Pas en het Rudi Zwolsfonds. Deze

mogelijkheden willen we meer benutten. Ook willen we ervoor zorgen dat inwoners een beroep kunnen doen op het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Maar er is structureel meer nodig om de toegankelijkheid te vergroten.

Wat gaan we doen?

Wij bieden kinderen tot 18 jaar de mogelijkheid om gedurende een periode van 3 jaar voor een lager tarief cultuurlessen te volgen. Deze ondersteuning zal via de cultuureducatieaanbieders verlopen middels de regeling 'toegankelijke cultuurlessen'.

Bereikbaarheid van cultuuronderwijs is een lastig onderwerp. Wat voor de één als afstand te overzien is, is voor de ander te ver. Ook is bekend dat kinderen hun eigen weg vinden en zelf aan de slag gaan met wat ze online kunnen vinden. Met de culturele broedplaats zetten we al een belangrijke stap om een plek te creëren voor cultuurlessen. Centraliseren van een plek waar lessen kunnen worden gegeven heeft in een uitgestrekte gemeente als Coevorden nadelen, maar we kunnen niet alles. We willen meehelpen om slimme oplossingen te vinden voor het zo dichtbij mogelijk organiseren van cultuurlessen. Het vraagt om samenwerking tussen organisaties, om het bundelen van vragen et cetera. We zien een rol voor de cultuurcoach om culturele partijen op weg te helpen om dit te organiseren. Als dat leidt tot vaste plekken in delen van de gemeente, dan juichen wij dat toe. Dit is echter een kwestie van vraag en aanbod, die vooraf niet is te sturen.

Wat gaan we doen?

Om bereikbaarheid te stimuleren stellen wij de subsidieregeling 'broedplaatsen in de dorpen' op die ondersteunt in het huren van lesruimte in een dorpshuis of een andere locatie in het buitengebied.

Een ander thema voor het buitenschools cultuuronderwijs is de vindbaarheid. Als je op zoek bent naar een aanbieder van cultuurlessen dan is er op dit moment geen voorziening die je daarin helpt. Vraag en aanbod kunnen dichter bij elkaar worden gebracht en dat kan ook vrij eenvoudig door het digitaal te doen.

Wat gaan we doen?

We sluiten aan bij de gemeentelijke website www.actiefincoevorden.nl waar aanbieders van cultuuronderwijs hun activiteiten op kunnen plaatsen.

De cultuurcoach

Voor een goed functioneren van het cultureel ecosysteem hebben we wegwijzers en bruggenbouwers nodig. Organisaties, maar zeker ook cultuurdeelnemers vinden niet altijd vanzelf hun weg. Wij zien de inzet van de cultuurcoach als een belangrijke schakel in het gehele ecosysteem. In de periode 2024-2028 zijn er opnieuw landelijk middelen om deze inzet op lokaal niveau te financieren. De staatssecretaris van Cultuur en Media stelt hiervoor voor die periode extra middelen beschikbaar. Het is een zogenaamde matchingsregeling, 60% betaalt de gemeente zelf, maximaal 40% van de kosten komt uit de landelijke regeling.

Wat gaan we doen?

We maken de inzet van de cultuurcoach structureel voor 1,2 fte.

De cultuurcoach is een tweedelijnsfunctie. De cultuurcoach helpt en ondersteunt organisaties om zelf verder te kunnen met waar ze zich op toelagen. Soms is het nodig om zelf de organisator te zijn van een activiteit of project. Als dat het geval is, dan is dat altijd met de bedoeling om organisaties te helpen bij zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid. De cultuurcoach legt verbindingen tussen vraag en aanbod binnen buitenschoolse cultuureducatie en is de schakel tussen binnen en buiten school. Daarvoor is onder andere een netwerk met de professionals in het onderwijs (de ICC'er, de vakdocent als die er is) en de adviseurs voor het cultuuronderwijs (Stichting K&C) noodzakelijk. De cultuurcoach ondersteunt organisaties in het vinden van oplossingen voor bereikbaar cultuuronderwijs en vergroot daarmee de vindbaarheid. De amateurkunstverenigingen en vrijwilligersorganisaties kunnen rekenen op ondersteuning op het gebied van zichtbaarheid, op het zoeken naar subsidies en fondsen voor projecten en activiteiten. De cultuurcoach biedt hulp bij projecten en activiteiten en bij onderwerpen als samenwerking, communicatie en organisatie.

De drie rollen van de cultuurcoach

De voorlichter...

- promoot het lokale aanbod
- communiceert over goede voorbeelden van cultuuraanbod voor specifieke doelgroepen
- verspreidt actief relevante en actuele informatie over (nieuwe) regelingen, subsidie etc. aan cultuurprofessionals, culturele verenigingen en (potentiële) cultuuroefenaars en peilt behoeften bij deze partijen

De organiserende ontwikkelaar...

- ontwikkelt samen met cultuuraanbieders nieuwe producten en diensten en verbetert bestaand aanbod met het oog op specifieke doelgroepen
- creëert draagvlak voor kansrijk cultuurparticipatie en -educatieaanbod
- stimuleert een lerende houding bij organisaties
- benut kansen voor kunst en cultuur bij de aanpak van maatschappelijke vraagstukken
- ondersteunt vrijwilligersorganisaties en kunstprofessionals bij het vinden van podium, repetitie- en ontmoetingsruimte
- organiseert ontmoetingen en kennisuitwisseling tussen verschillende partijen en domeinen

De verbinder...

- brengt samenwerking tussen cultuur en andere domeinen tot stand
- kent het lokale cultuuraanbod en maakt dit inzichtelijk
- bemiddelt tussen aanbod en vraag
- stimuleert partnerschappen tussen zorg-, welzijn-, sport-, onderwijs en cultuurorganisaties
- zoekt naar verbindingsmogelijkheden tussen cultuureducatie binnen en buiten schooltijd
- onderhoudt het netwerk van cultuurorganisaties en breidt deze actief uit

De cultuurcoach liet kinderen tijdens de schoolvakantie kennismaken met De Rijdende Popschool.

Foto: Cultuurcoach Coevorden

Stedelijk Museum Coevorden

Het Stedelijk Museum Coevorden zoals we dat vandaag de dag kennen is het resultaat van een grondige vernieuwing van het museum en verbouwing en restauratie van het Arsenaal in Coevorden in 2013. De organisatie deelt het gebouw met de bibliotheek, Toeristisch Recreatief Coevorden (ToReCo), Geopark de Hondsrug en de Historische Vereniging 'Stadt en Heerlickheydt' Coevorden.

In 2022 is een verkenningplan gemaakt naar de toekomstige ontwikkeling van het Stedelijk Museum in Coevorden. Het resultaat van dit verkenningplan is een routekaart tot (indicatief) 2030, waarin bestuur van het museum en gemeente afzonderlijk en samen stappen zetten om deze ambities te realiseren. In het verkenningplan komt dit tot uiting in maatregelen en investeringen. De vertaling van onze visie op cultuur in beleid leidt tot de volgende keuzes:

Wat gaan we doen?

- De instelling heeft in de toekomst een brede cultureel-maatschappelijke functie voor de gemeente Coevorden, aantrekkelijk en herkenbaar voor inwoners en bezoekers. De rol en positie van de organisatie wordt belangrijker en groter voor de gehele gemeente. De museumorganisatie is het centrum waar deskundigheid en expertise is op onderwerpen als collectiebeheer, tentoonstellingen. De organisatie is dienstverlenend en ondersteunend naar andere culturele organisaties in de gemeente. De stichting werkt samen met andere partijen in de gemeente in projecten en activiteiten, binnen en buiten de stad Coevorden. Deze keuze betekent ook dat het museum zich in de toekomst niet meer uitsluitend richt op het verleden van de stad Coevorden.
- Cultuureducatie is een belangrijk bestanddeel van onze opdracht aan de organisatie.
- Als monumentaal pand met zijn historische uitstraling, is het Arsenaal aan de Haven in Coevorden dé plek waar het Stedelijk Museum Coevorden is gehuisvest. We breiden het museum in de toekomst uit in het Arsenaal. Dit betekent dat er voor andere gebruikers naar een plek elders wordt uitgekeken.
- Huidige gebreken aan het gebouw worden aangepakt op het moment dat het gebouw beschikbaar is om geschikt te maken voor het museum. Hieronder valt niet het jaarlijks onderhoud dat nodig is voor de instandhouding van dit monumentale pand, dat voortvloeit uit meerjaren onderhoudsprogramma's.
- We bieden de organisatie de ruimte om structureel het personeel uit te breiden en verder te professionaliseren in de vorm van een curator en conservator.

Het Stedelijk Museum Coevorden staat in het hart van deze stad, eveneens in een boeiend historisch gebouw; het Arsenaal. De geschiedenis van onze vestingstad en van de hier geleverde strijd wordt daar verteld in voorwerpen, afbeeldingen, verhalen en een driedimensionale, bewegende projectie van de oude vestingstad. Ook zijn er wisseltentoonstellingen met onderwerpen uit de stad Coevorden en omgeving.

Foto: Bureau Caspar Conijn

Cultuurpodium Coevorden

Het Cultuurpodium Coevorden ontstond in 2010, als zelfstandige stichting die verantwoordelijk is voor Theater Hofpoort in Coevorden. De stichting zorgt ieder theaterseizoen voor een veelzijdige theaterprogrammering in de raad- en theaterzaal in Hof van Coevorden. Ook 'Buiten de Poort' organiseert Cultuurpodium Coevorden jaarlijks diverse activiteiten, van klassieke concerten in de kerk tot kleine festivalletjes op de Weeshuisweide en in de pluktuin in Gees. Vanaf 2020 tot en met mei 2023 exploiteerde de stichting, als noodmaatregel in de coronacrisis, locatie De Fabriek in de binnenstad van Coevorden. In die periode is ervaring opgedaan met een alternatieve locatie in de stad Coevorden en een locatie waar de stichting zelf verantwoordelijkheid voor droeg. Die ervaring laat zien dat er behoefte is aan een laagdrempelige culturele plek waar kleinschalig voorstellingen en andere cultureel-maatschappelijke activiteiten gehouden kunnen worden. Deze plek trekt een ander publiek en nieuwe initiatieven.

In 2022 is er onderzoek gedaan bij Stichting Cultuurpodium Coevorden met het oog op de toekomst. De uitkomsten van het onderzoek zijn gedeeld en besproken met het stichtingsbestuur en de professionals in dienst van de stichting. Tezamen met dit onderzoek leidt de vertaling van onze visie op cultuur in beleid tot de volgende keuzes.

Wat gaan we doen?

- De instelling heeft in de toekomst een brede cultureel-maatschappelijke functie voor de gemeente Coevorden. Deze functie gaat verder dan de verantwoordelijkheid voor een theaterprogrammering.
- Het organiseren van activiteiten voor kinderen en cultuureducatie (scholen) is een belangrijk onderdeel in de opdracht van de stichting.
- Cultuurpodium Coevorden krijgt verantwoordelijkheid over een culturele plek ('broedplaats') naast de theaterzaal in Hof van Coevorden. Het biedt de organisatie de mogelijkheid om maatschappelijk van grotere betekenis te zijn en meer doelgroepen te bereiken.
- De stichting gaat andere (al dan niet culturele) organisaties helpen cultureel-maatschappelijke activiteiten te ontplooiën, met name in het buitengebied.
- Daarnaast organiseert de stichting zelf jaarlijkse meerdere activiteiten op alternatieve locaties, met name in het buitengebied.
- We bieden de organisatie de mogelijkheid om structureel het personeel uit te breiden en verder te professionaliseren. Uit het onderzoek blijkt dat een zakelijk leider en extra administratieve capaciteit nodig is.
- We onderzoeken samen met Cultuurpodium Coevorden de mogelijkheid om de cultuurcoach onder te brengen bij deze stichting. De uitvoering van deze rol en taak zou dan onderdeel van onze opdracht aan de stichting.

Of het nu grote professionele voorstellingen zijn, of bijzondere activiteiten op kleinere schaal, bij Theater Hofpoort heeft de bezoeker altijd een sfeervolle beleving. In de theaterzaal in het Hof van Coevorden kunnen 170 bezoekers op de tribune plaatsnemen. In locatie De Fabriek (foto) was de indeling flexibel en daarmee ook de programmering.

Foto: Theater Hofpoort/Bas Meinema

Culturele broedplaats

Bij de introductie van het cultureel ecosysteem gaven we aan dat we een culturele broedplaats willen realiseren: een plek waar inwoners samen cultuur kunnen maken, waar plaats is voor ontmoeten, leren en beleven. Op verscheidene plekken in de gemeente is die plaats er al, maar (nog) niet onder deze noemer. Dorpshuizen zijn bijvoorbeeld vaak bruisende cultuurplekken waar muziek- en toneelverenigingen oefenen, kunstschilders samenkomen en optredens worden gegeven. Op die locaties worden ook cultuurlessen gegeven, op basis van vraag en aanbod. We willen met de inzet van middelen voor amateurkunst de aantrekkelijkheid van deze locaties vergroten. Dit betekent in de praktijk dat er voor een lager tarief lessen kunnen worden gegeven op de locaties in het buitengebied. (Zie ook: Cultuureducatie buitenschools.)

In gesprekken met organisaties wordt duidelijk dat zo'n cultuurplek in de stad Coevorden wordt gemist. De invulling van theaterlocatie De Fabriek in de periode 2020-2023 is een praktijkvoorbeeld van hoe we een culturele broedplaats in Coevorden voor ons zien; een laagdrempelige plek waar cultureel-maatschappelijke activiteiten plaatsvinden voor een breed publiek. We willen toe naar het realiseren van een plek in Coevorden onder de vlag van Stichting Cultuurpodium Coevorden. Zonder vooraf te willen beperken, denken wij aan een broedplaats waar:

- Jongeren in gezamenlijkheid cultuur kunnen maken en daar zelf verantwoordelijkheid in kunnen krijgen.
- Een podium is waar optredens en voorstellingen kunnen worden gegeven voor een breed publiek en ruimte is voor talent om zich te presenteren.
- Ruimtes zijn waar cultuurlessen, op het gebied van muziek, theater, dans, beeldende kunst et cetera, kunnen worden gegeven.
- Ruimte is voor amateurkunstbeoefenaars om samen te komen, zoals collectieven van beeldende kunstenaars in de gemeente Coevorden.

Wat gaan we doen?

- We stellen de subsidieregeling 'broedplaatsen in de dorpen' op die ondersteunt in het huren van lesruimte in een dorpshuis of een andere locatie in het buitengebied.
- We gaan een locatieonderzoek starten voor een nieuwe culturele broedplaats in of nabij de stad Coevorden.
- De nieuwe culturele broedplaats komt onder regie van Stichting Cultuurpodium Coevorden.

Amateurkunstverenigingen

Amateurkunst is een verzamelnaam voor alle culturele disciplines die op amateurniveau worden beoefend. We hebben het dan bijvoorbeeld over muziek (HaFaBra, zang), toneel, schilderkunst of fotografie. De organisaties zijn geaard in de gemeenschap in de gemeente Coevorden en leveren ieder voor zich een waardevolle bijdrage aan cultuurparticipatie en aan het buitenschools cultuuronderwijs. Minder tastbaar is dat ze een belangrijke bijdrage leveren aan gemeenschapszin en leefbaarheid in dorpen en stad. De organisaties en mensen doen dit zelfstandig. Waar nodig ondersteunen wij, meestal bij financieren van projecten en activiteiten.

De amateurkunst is een waardevol deel van het ecosysteem: het biedt werkgelegenheid voor cultuurprofessionals en een springplank voor nieuw talent. Kinderen en jongeren met interesse in een bepaalde kunstdiscipline kunnen bij deze verenigingen hun talenten ontwikkelen en gelijkgestemden ontmoeten. Binnen deze organisaties is echter sprake van vergrijzing en jonge aanwas loopt terug. Ook is er in de nabije omgeving steeds minder toegang tot aantrekkelijke, betaalbare amateurkunstvoorzieningen. Financieel gezien gaat het ze ook niet altijd voor de wind. Toegankelijkheid, bereikbaarheid en zichtbaarheid zijn dan ook belangrijke voorwaarden voor de organisaties.

Wat gaan we doen?

- Wij zijn ondersteunend in de behoefte die de amateurkunstsector heeft in onze gemeente en maken daar structureel middelen voor vrij. Hiervoor is een rol weggelegd voor de cultuurcoach. Waar mogelijk kijken we naar gezamenlijke oplossingen, regionaal of provinciaal. We nemen de tijd om te luisteren naar wat de concrete ondersteuningsbehoefte op lokaal niveau is.
- We volgen de landelijke ontwikkelingen op dit onderwerp nauwgezet, door onder andere onze deelname aan de werkgroep Amateurkunst van de VDG. We overwegen opnieuw onze rol en verantwoordelijkheid, zodra deze landelijke ontwikkelingen meer bekend zijn.
- We ondersteunen verenigingen bij projecten en activiteiten via de Coevorder Cultuurpot.

De Coevorder Cultuurpot wordt een nieuwe, laagdrempelige subsidieregeling die het mogelijk maakt om kleinschalige initiatieven te ondersteunen. Ieder halfjaar mogen culturele verenigingen en organisaties een aanvraag tot € 2000 doen, om een activiteit of project (deels) te financieren.

Stichting MuZO

De muziekverenigingen Crescendo uit Sleen en Excelsior uit Oosterhesselen werken samen met diverse basisscholen in de gemeente Coevorden aan de vormgeving van een nieuwe infrastructuur voor het muziekonderwijs in de gemeente. Basis hiervoor is het projectplan MuZO van september 2019 waarin een plan werd gepresenteerd voor de vernieuwing van het muziekonderwijs, binnen- en buitenschools. Vanaf

Muziekvereniging De Breibergers uit Dalerpeel vierde in 2022 het zestigjarig bestaan. In MFA Het Spectrum in Dalerpeel gaf het orkest een speciaal jubileumconcert. De Breibergers hebben een mooie samenwerking met de Willem-Alexanderschool, waarbij leerlingen uit groep 5 en 6 meedoen aan het Klasse!Orkest.

Foto: Muziekver. De Breibergers

dat moment zijn wij met de projectgroep MuZO in gesprek over het muziekonderwijs als onderdeel van het cultuuronderwijs in de breedte. Vanaf 2020 ondersteunen wij de beide verenigingen in hun project. Deze ondersteuning kwam voort uit projectsubsidies. Andere muziekverenigingen hebben zich inmiddels aangesloten of laten inspireren door dit initiatief. In ons nieuwe beleid kunnen alle muziekverenigingen worden ondersteund vanuit de regeling 'Toegankelijke cultuurlessen' (zie 'Cultuuronderwijs buitenschools').

Muziekverenigingen

De gemeente Coevorden kent een levendig muziekverenigingsleven. We hebben; Big Band Coevorden, het Coevorder Accordeon Orkest, Muziekvereniging Volharding uit Dalen, Muziekvereniging B.O.M. uit Zweeloo, Muziekvereniging Ons Genoegen uit Wachtum, Drum/showband Dynamix uit Coevorden, Stedelijke Muziekvereniging Coevorden, Muziekvereniging De Breibergers uit Dalerpeel, Muziekvereniging Crescendo Sleen en Muziekvereniging Excelsior uit Oosterhesselen.

Toneelverenigingen

Amateuracteurs en -actrices kunnen in onze gemeente terecht bij diverse toneelverenigingen. Zo zijn er; Toneelvereniging Tuindorp, Toneelvereniging De Bröggespeulers uit Geesbrug, Toneelvereniging dr. Jan Naarding uit Oosterhesselen, Toneelvereniging Erm, Toneelvereniging Tovertha uit 't Haantje, Toneelvereniging V&O Holsloot, Toneelvereniging Toneka uit Meppen, Toneelvereniging Wederkerig Hulpbetoon uit Dalen, Toneelvereniging De Hildespeulers uit Zwinderen/Gees, Toneelvereniging Rederijkerskamer Ontwikkeling uit Zweeloo, Toneelvereniging Noord-Sleen, Toneelvereniging Maskerade uit Dalerveen, de Wachtumer Revue, Tenielgroep Slien Het 4e bedrijf, Toneelvereniging

Ellert en Brammert uit Schoonoord en Stichting Openluchtspel Zweeloo die speelt in het Openluchttheater in Aalden.

Koren

Voor veel mensen is er niets fijner dat samen zingen. In de gemeente Coevorden kan dat bij de volgende koren; Dingspelkoor Sleen, Het Ellertsveldkoor Schoonoord, Chr. gemengde zangvereniging Laudate Deo uit Aalden, Koor Palet uit Steenwijksmoer, Gemengde zangvereniging De Loozangers uit Gees, het Coevorder Mannenkoor, R.K. kerkkoor St. Caecilia uit Steenwijksmoer, Zanggroep Vocation uit Sleen, R.K. tussenkoor Convalesco uit Coevorden, Hesseler Eerste Mannenkoor (HEM) uit Oosterhesselen, Gospelgroep Marturia uit Aalden, Gospelkoor Life Line uit Coevorden, popkoor Sounds4You uit Oosterhesselen, R.K. kerkkoor Cantemus Domino uit Coevorden, shantykoor The Sweelsingers en popkoor Sweelodie uit Zweeloo, Gemengde Zangvereniging Sleen, Popkoor Sing & Swing uit Coevorden, Kinderkoor Dalen en de Daler Voices.

Participatieprojecten

Voor tijdelijke projecten waarin inwoners zelf organiseren en creatief bezig zijn, leeft veel enthousiasme en organisatiekracht in onze gemeente. Tijdens de periode van Culturele Gemeente van Drenthe (2021-2022) zagen we dat bijvoorbeeld bij de weekenden van het Cultuurpad Coevorden, theaterspektakel Woeste Gronden en muziekspektakel The Armed Man. Maar ook daarvoor al, in 2019 maakte Stichting Ter Klincke bijvoorbeeld indruk met het locatietheaterproject De Toorn van Thunaer. De waarde ligt in het plezier en voldoening van de deelnemer en de bezoeker. Het biedt kansen om verhalen te vertellen op een toegankelijke manier. Ze brengen inwoners en organisaties bij elkaar om gezamenlijk tot mooie culturele projecten te komen. En soms is het de springplank voor deelnemers om zich

verder te bekwamen. Daarmee vormen deze projecten -klein en groot- een waardevol deel van het cultureel ecosysteem in de gemeente Coevorden. Inwoners uit de gemeente en de regio kunnen volop meedoen en de drempel om te bezoeken is over het algemeen laag.

Wat gaan we doen?

- We stimuleren deze ontwikkeling en maken daarin onderscheid tussen groot en klein. Kleinschalige activiteiten ondersteunen we via de Coevorder Cultuurpot.
- Voor grote projecten stellen we eens per drie jaar een bedrag van € 25.000 beschikbaar. Zij hebben als voordeel dat er meer bereikt kan worden: in deelname van allerlei personen en partijen, in de samenwerking tussen professionals en amateurs, in persoonlijke ontwikkeling van deelnemers, in het bereik van publiek.

Vrijwilligersorganisaties

Vrijwilligersorganisaties worden volledig gerund door vrijwilligers. Een gezamenlijke interesse, drijfveer of passie vormt voor mensen de stimulans om zich te verenigen en zélf iets op poten te zetten. Ze leveren een waardevolle bijdrage in het cultureel ecosysteem, als plekken waar je je kunt laten inspireren en jouw interesse kunt uitdiepen. Ze bieden een uitgelezen mogelijkheid om gelijkgestemden te ontmoeten. De vrijwilligersorganisaties dragen bij aan de veelheid en diversiteit aan cultureel aanbod in onze gemeente. Qua organisatiekracht en -kunde zijn veel vrijwilligersorganisaties niet van professionele instellingen te onderscheiden. De inzet van deze vrijwilligers is dan ook van onschatbare waarde voor cultuur in de gemeente Coevorden.

Veel vrijwilligersorganisaties in onze gemeente groeien en bloeien. De kracht zit vaak ook in het zelfstandig handelen en keuzes maken. Toch lopen organisaties ook tegen problemen en vraagstukken aan, zoals het hebben en houden van een goed bestuur, huisvesting en inkomsten.

Wat gaan we doen?

- Wij zijn helpend en ondersteunend bij het voortbestaan van vrijwilligersorganisaties. Daarin ligt een rol voor de cultuurcoach waar het gaat om verbindingen leggen, voorlichting, sturing et cetera. Ook is de gemeente gesprekspartner bij problemen en vraagstukken vanuit de vrijwilligersorganisaties.
- De gesubsidieerde instellingen Theater Hofpoort en Stedelijk Museum krijgen de opdracht hun expertise delen met vrijwilligersorganisaties. Vrijwilligersorganisaties kunnen rekenen op coaching en advies in het passende vakgebied.
- Organisaties kunnen voor activiteiten en projecten een aanvraag doen bij de nieuwe subsidieregeling de Coevorder Cultuurpot.

Brede culturele organisaties

Er zijn in de gemeente diverse organisaties actief die zich niet richten op een bepaalde kunstdiscipline of een bepaald evenement, maar zich breed inzetten voor cultuur. Zo zijn er Stichting Hesselen Cultureel, Culturele Commissie 't Haantje en Stichting Culturele Dorpen Zuidenveld. We zien ook dat diverse Plaatselijke Belang-verenigingen, seniorenverenigingen en vrouwenverenigingen (Vrouwen van Nu) heel actief zijn in het organiseren of gezamenlijk bezoeken van culturele activiteiten. De landelijke stichting Vier het Leven is ook in onze gemeente actief en koppelt ouderen aan vrijwilligers om samen zorgeloos naar een theatervoorstelling, de film, een concert of naar een museum te gaan. Stichting Vier het Leven valt bij de gemeente Coevorden onder het beleid van Maatschappelijke Ondersteuning.

Geschiedenis en erfgoed

Op onze historie en verhalen moeten we zuinig zijn. Gelukkig zijn er diverse organisaties die zich bezig houden met de geschiedenis te bewaren en deze kennis met de wereld delen. Denk daarbij aan onze historische verenigingen; Historische Vereniging Zweeloo, Klenckerheugte Oosterhesselen, Stichting Streekeigen Sleen, Stadt en Heerlickheydt Coevorden en Stichting Aold Doal'n (Dalen). Andere organisaties specialiseren zich in het beleefbaar maken van de geschiedenis door middel van re-enactment, zoals De Schutterij van Koeverden en The Wentwood Company. De jaarlijkse Garnizoensdagen, georganiseerd door Stichting Garnizoensstad Vesting Coevorden, tonen het strijdverleden van de stad. Tijdens de Historische Havendagen, georganiseerd door de Havenvereniging Coevorden, vierten we de geschiedenis van de scheepvaart. De illustere geschiedenis van de IJzerkoekenoproer wordt sinds 2008 weer opgediend (eerst georganiseerd door Metal Front Coevorden, later door het Stedelijk Museum), de laatste jaren in combinatie met straattheater door Reuring in de Veste.

De gemeente Coevorden heeft ook enkele historische musea die door vrijwilligers worden gerund. Zo zijn er het Synagoge-museum Coevorden, Openluchtmuseum Ellert en Brammert in Schoonoord, museum Het Frensenhoes in Meppen, Fossielenmuseum Oeroud in Dalerveen en een aantal voor het publiek opengestelde molens.

> Synagoge Coevorden

Vanaf 2012 ontfermt de Stichting Synagoge Coevorden zich over de voormalige synagoge en het naastgelegen rabbihuis. Sinds 2017 zijn de gebouwen opengesteld voor het publiek. De stichting heeft zich de afgelopen jaren gericht op het onderzoeken en presenteren van de geschiedenis van de Joodse inwoners van Coevorden en Drenthe. In de voormalige synagoge en het rabbihuis komt dit allemaal samen, in exposities en activiteiten. De stichting publiceert daarnaast regelmatig over dit onderwerp. De gebouwen worden met enige regelmaat

In Openluchtmuseum Ellert en Brammert wandel je letterlijk terug in een tijd. Er staan tientallen historische gebouwen, waaronder plaggenhutten, een schooltje, een houtzagerij en een kerkje. Vrijwilligers tonen er historische ambachten. Het museum heeft ook meerdere kunsttentoonstellingen van regionale kunstenaars en een geologische expositie met stenen en fossielen.

Foto: Openluchtmuseum Ellert en Brammert, Schoonoord

ook gebruikt voor andere culturele en maatschappelijke activiteiten.

We deden in 2022 onderzoek naar de verdere ontwikkeling van deze gebouwen. Naar aanleiding daarvan verkennen wij samen met de stichting en het Diversiteitsplatform Coevorden de mogelijkheden tot het verbreden van de thematiek. Het verhaal over het Joodse leven heeft duidelijke relaties met actuele thema's op het gebied van diversiteit, inclusie en acceptatie.

Het materiële en immateriële erfgoed van deze plek verdient onze ondersteuning, maar de maatschappelijke relevantie van de voormalige synagoge kan veel groter. Voor de inwoners en voor bijvoorbeeld het onderwijs. Bij beide organisaties is draagvlak om tot de verbreding van deze thematiek te komen en de gebouwen daarvoor in te zetten. We ondersteunden beide organisaties al in projecten en activiteiten.

Wat gaan we doen?

- Om te bouwen aan een duurzame toekomst van het gebruik, ondersteunen we de Stichting Synagoge Coevorden met een structurele subsidie, met als voorwaarde dat de gebouwen ingezet worden voor een bredere thematiek.

Beeldende kunst

Dat de beeldschone omgeving van de gemeente Coevorden inspireert, is bij tal van beeldend kunstenaars niet onopgemerkt gebleven. Er zijn veel kunstenaars actief, zowel op professioneel als amateurniveau. Veel vrijwilligers zetten zich in georganiseerd verband in, om beeldende kunst met de wereld te delen en kunstontmoetingen te creëren. In Museum Thijnhof in Coevorden is het jaarrond werk te zien van wijlen

surrealistisch kunstenaar Kees Thijn en wisselende tentoonstellingen van landelijke kunstenaars. Organisaties zoals het Coevorder Kunstenaars Collectief, Stichting Aelder Hooghe Kunsten en Kunstenaarsdorp Zweeloo doen verschillende dingen; van tentoonstellingen en publieksactiviteiten organiseren tot inspiratiebijeenkomsten voor kunstenaars zelf. Bezoek ook eens een kunstmarkt in Oosterhesselen (Montmartre Oosterhesselen) of in Wezup (Kunstmarkt Wezup). Stichting Open Atelierdagen verzorgt ieder jaar een weekend waarin veel kunstenaars hun deuren openen voor publiek.

> Kunstenaarsdorp Zweeloo

De Kunstenaarsherberg in Zweeloo is van oudsher een trekpleister geweest voor vele kunstenaars, met beroemde gasten zoals Max Liebermann en Vincent van Gogh. Het kunstenaarsklimaat in Zweeloo en omgeving wordt springlevend gehouden door de inzet van Stichting Kunstenaarsdorp Zweeloo. Het is zelfs aangesloten bij EuroArt, de Europese Federatie van Kunstenaars Dorpen, met leden uit 21 Europese landen. In 2023, het Van Gogh-jaar in Drenthe, heeft de stichting veel georganiseerd rondom deze kunstenaar. Binnen onze gemeente is Zweeloo ook dé plek waar Vincent's voetstappen ook daadwerkelijk liggen.

Wat gaan we doen?

- De gemeente gaat, vanuit de beleidsvelden cultuur én toerisme, met Stichting Kunstenaarsdorp Zweeloo onderzoeken hoe het erfgoed van de Kunstenaarsherberg, en met name Vincent van Gogh, beleefbaar kunnen maken en houden.
- De gemeente neemt een actievere rol aan bij Zweeloo's lidmaatschap van EuroArt.

> Coevorder Kunstenaars Collectief

Het Coevorder Kunstenaars Collectief (CKC) is een kunstenaarsvereniging met leden (professionals en amateurs) uit de hele gemeente. In galerie Kunst op Vijf worden sinds 2011 tentoonstellingen georganiseerd met werk van eigen leden en van gastexposanten. De vereniging bestaat echter al veel langer en deed haar activiteiten op allerlei verschillende plekken, met name kunstenaarsbijeenkomsten, cursussen en atelierruimtes aanbieden. De gemeente ziet het belang van een dergelijke vereniging voor beeldende kunst in onze samenleving.

Wat gaan we doen?

- We helpen CKC in de zoektocht naar een nieuwe locatie voor de vereniging. Er komt een locatieonderzoek, waarin de mogelijkheid voor een vaste plek in de culturele broedplaats wordt meegenomen.

Muziek en jongerencultuur

Samen muziek maken of fijn naar een optreden kijken: music makes the people come together. Via formele en informele wegen komen mensen bij elkaar om van muziek te genieten. Er zijn dan ook diverse vrijwilligersinitiatieven rondom muziek, maar niet allemaal op onze radar. We weten dat er in jeugdsozen veel wordt georganiseerd waar het gaat om bandjes, dj's en andere muziek. Initiatieven zoals Stage 1 Open Sessions in Erm en Teuthuus Open Air in Coevorden bieden open podia voor beginnende en gevorderde muzikanten. Het Metal Front Coevorden heeft een jaarrond programma met bands van over de hele wereld, die (anders dan de naam doet vermoeden) niet alleen van het harde genre zijn. Een bijzondere

vrijwilligersorganisatie is het Talentencentrum Coevorden; hier geven vrijwilligers muziekles (en andere creatieve lessen) en kan je zes maanden kosteloos kennismaken met een instrument.

Liefhebbers van muziekfestivals komen in onze gemeente ook aan hun trekken. Van klein tot megagroot, van folkmuziek tot dance. Het is bijna niet voor te stellen dat deze tot in de puntjes verzorgde happenings door vrijwilligers worden georganiseerd. Een greep uit het festivalaanbod: Weijdepop & Pearl Village in Dalen, Sweelpop in Zweeloo, Folk veur Volk festival in Aalden, MFC Outside in Coevorden, Dwarspop in Steenwijksmoer... De gemeente Coevorden heeft vanuit het beleidsveld toerisme voor startende evenementen het Aanjaagfonds Evenementen. Daarmee krijgen nieuwe of vernieuwde initiatieven een steuntje in de rug.

Wat gaan we doen?

- We kunnen initiatieven op het gebied van muziek en jongerencultuur ondersteunen vanuit de Coevorder Cultuurpot. Deze subsidieregeling zal laagdrempelig zijn, zodat er veel vrijheid blijft voor de organisatoren.

Ieder Pinksterweekend staat het festival Dwarspop op de agenda. In het buitengebied van Steenwijksmoer komen ieder jaar duizenden bezoekers bijeen om te genieten van bands, dj's, activiteiten en een open podium. De organisatie van Dwarspop wordt gedragen door vrijwilligers.

Foto: Dwarspop 2023

Cultuurprofessionals

Naast alle vrijwillige inzet voor cultuur, zijn er in onze gemeente ook cultuurmakers die zich professioneel bezighouden met de kunsten. Formeel gezien ben je professioneel cultuurmaker wanneer het je beroep is. Dat zijn bijvoorbeeld beeldend kunstenaars, muzikanten, dirigenten, filmmakers, schrijvers et cetera. Je kunt ook cultuurprofessional zijn zonder zelf kunstenaar te zijn, als je wel je geld verdient in de cultuursector. Bijvoorbeeld als organisator of coördinator. Wij zijn er trots op dat cultuurprofessionals in onze gemeente willen wonen en werken, want een baan in de creatieve sector is in dit deel van het land niet altijd gemakkelijk. Weinig cultuurmakers zijn enkel uitvoerende in hun kunstdiscipline. Vaak geven ze ook les, begeleiden ze een amateurkunstvereniging of zetten ze hun creativiteit in voor een commerciële opdrachtgever. De schoonheid van de omgeving trekt veel beeldend kunstenaars naar onze gemeente. Er zijn dan ook tientallen ateliers en galleries, bijvoorbeeld KunstzinnigeZaken in Zwinderen, Galerie23 in Noord-Sleen en Studio Concrea in Schoonoord. In de beeldentuin Beelden in Gees is professionele kunst buiten te zien. Een aantal professioneel beeldend kunstenaars hebben zich verenigd in het kunstcollectief SMALT. In het Schrijverscollectief van A t/m Z zijn vier gepubliceerde auteurs uit Aalden en Zweeloo verenigd. Ook in de muziekwereld werken veel lokale professionals; zangers, zangeressen, instrumentalisten, geluidstechnici... Vaak combineren zij uitvoerend-muzikant-zijn met muziekles lesgeven of het begeleiden van amateurkoren of -orkesten. Muziekschool Pianoforte, ook actief in Coevorden, is een regionaal modern muziekschool-concept waarbij docenten op zzp-basis in dienst zijn. Sommige commerciële ondernemingen combineren kunst met iets anders. Zo kun je in Theater de Deel in Sleen en 't Oelnbret in Dalen genieten van theater en muziek tijdens een borrel of diner.

We hopen een gunstig cultureel klimaat te creëren, met voldoende kansen en eerlijke betaling voor professionals. Landelijk is er een trend gaande om kunstenaars te betalen volgens de 'Fair Practice Code'. De Fair Practice Code is een Nederlandse richtlijn voor het ondernemen en werken in de kunsten-, cultuur- en creatieve sector. In VDG-verband wordt onderzocht wat de betekenis ervan is voor budgetten, bijvoorbeeld als het gaat om de indexering. De resultaten daarvan betrekken wij in de uitvoering van de keuze om de Fair Practice Code te hanteren.

Wat gaan we doen?

- Met het nieuwe beleid geven we meer mogelijkheden aan professionele culturaanbieders, bijvoorbeeld in de verruiming in het cultuuronderwijs, binnen en buiten de scholen.
- Wat betreft de Fair Practice Code geldt dat we deze vanaf 2024 als voorwaarde gaan opnemen in subsidieregelingen en waar mogelijk organisaties stimuleren om volgens deze code te werken.

KunstZinnigeZaken in Zwinderen is het bedrijf van Tanja en Maurice den Boer. Je kunt er terecht voor kunst geïnspireerd op de natuur, vaak in brons. Ze ontwerpen ook in opdracht, voor een persoonlijk kunstwerk.

Foto: Kuziza (www.kuziza.com)

Ons cultureel bezit

Kunst in de openbare ruimte

De gemeente heeft een rijk bezit aan kunst in de openbare ruimte. Er zijn veel gedenktekens, standbeelden, figuratieve en abstracte objecten die het straatbeeld of het landschap sieren. Een kunstwerk in de openbare ruimte leidt bij de toeschouwer, bewust of onbewust, tot nadenken of gewoon kijkplezier. Het kunstwerk wordt al gauw een deel van de identiteit van een plek en draagt daarmee bij aan de lokale identiteit. ‘Hij hoort bij ons,’ hoor je buurtbewoners dan zeggen. In de afgelopen jaren waren er beperkte middelen om deze kunst te onderhouden. De kunstwerken verdienen onderhoud en daarom stellen we een onderhoudsprogramma voor de kunst in de openbare ruimte op. Ook stellen we structureel financiële middelen beschikbaar om dit onderhoud te plegen.

Nieuwe kunst in de openbare ruimte komt meestal tot stand in het kader van andere projecten, bijvoorbeeld bij herinrichting van gebieden of nieuwbouw. Kijk bijvoorbeeld naar de Vonkentunnel en Viraal Spiraal van kunstenaar Hans Muller in het vernieuwde stationsgebied van Coevorden. Wij realiseren nieuwe kunst in de openbare ruimte met visie; de artistieke en vernieuwende waarde is minstens zo belangrijk als de decoratieve waarde. Kunst in de openbare ruimte kan de opening bieden voor een andere kijk op de dingen en aanzetten tot vragen of een gesprek. We hopen een openbare omgeving te creëren die inspireert tot creativiteit, in denken en in doen.

Wat gaan we doen?

- Er komt een onderhoudsprogramma voor kunst in de openbare ruimte en structureel een budget om het onderhoud te plegen.
- Bij nieuwe kunst in de openbare ruimte worden adviseurs met een kunstachtergrond betrokken, om de artistieke waarde te promoten en bewaken.

Gemeentelijk kunstbezit

De gemeente Coevorden is in het bezit van gemeentelijke kunst. Deze beeldende kunst hangt deels in de gemeentelijke gebouwen en een deel staat in opslag. Dit bezit is het resultaat van aankopen, schenkingen en dergelijke die soms tot ver voor de gemeentelijke herindeling teruggaan. In 2023 maken we een kunst- en cultuurhistorische inventarisatie en stellen een advies op wat te doen met ons kunstbezit. In dat advies wordt stapsgewijs gekeken naar verscheidene mogelijkheden: behoud van de kunstwerken, mogelijkheden van bruikleen aan bijvoorbeeld musea, teruggeven aan de kunstenaar of diens erfgenamen en verkoop.

Cultuurhistorie en erfgoed

De gemeente Coevorden kent een rijke historie, of we het nu over de roemruchte geschiedenis van de voormalige vesting hebben of over de lange historie van de dorpen en het landschap. Zoals we dat in 2022 hebben gedaan met het 350-jarig jubileum van het ontzet van Coevorden, sluiten we waar mogelijk cultureel aan bij dit soort herdenkingen. In 2023 met het Van Gogh-jaar, in 2027 rondom de Slag bij Ane. Wij zetten daarnaast het beleid voort om ieder jaar een aantal publicaties te ondersteunen die de cultuurhistorie en/of het erfgoed in onze gemeente voor het voetlicht brengen.

Een mooi en bijzonder kunstwerk van Willem Kind staat in Geesbrug. Het heet ‘Handreiking’ en stelt twee handen voor die met de vingers in elkaar verstrengeld zijn. Het kunstwerk werd in 2004 geplaatst en symboliseert de verbinding die de brug in Geesbrug biedt.

Foto: Wikimedia Commons

Cultuur en historie/erfgoed komen samen in de presentatie ervan: museaal, in locatietheater, in een publicatie, in muziek. Vraagstukken over de instandhouding van ons materiële en immateriële erfgoed (bijvoorbeeld gebouwen, landschap, dorps- en stadsgezichten) vallen niet onder het cultuurbeleid.

Streektaol

Het Nedersaksisch en gebroek daarvan bint volop aanwezig in oeze gemiente. We ziet dat het Huus van de Taol zuch inzet veur het Nedersaksisch in het basisonderwies. Dit initiatief blief wij ondersteunen. Boetendes nim wij in de subsidieregelings veur kunst en cultuur de streektaol met as streepie veur in de beoordieling. Ok neie publicaties in het Nedersaksisch oet oeze gemiente ondersteun wij geern. Wij juicht toe dat het veur dörpen en de stad Coevern meugelijk is um plaatsnaamborden twietaolig te maken. In Hesseln is daor een mooi begun met maakt. Het initiatief daorveur ligt bij inwoners zölf um dit via het Stimuleringsfonds Leefbaarheid oet stro te zetten.

De tribune van het Openluchttheater in Aalden zit iedere zomer steevast vol. In 1958 werd voor het eerst een openluchtspel opgevoerd, met de titel 'Morgen schijnt de zon'. Het was meteen een groot succes en zo ontstond de traditie om jaarlijks een openluchtspel te organiseren. De hele productie ligt in handen van Zweelers.

Foto: Openluchtspel Zweeloo

Locatietheaterspektakel 'Woeste Gronden' speelde zich af op de plek van de verdwenen boortoren in 't Haantje. Theaterproducent BUOG combineerde amateur- en professionele acteurs.

Foto: Coevorden Culturele Gemeente

4. Uitvoeringsplan

Van beleid naar uitvoering

Met dit nieuwe beleid op cultuur laten we zien waar de gemeente Coevorden binnen cultuur 'van wil zijn'. Met onze visie zetten we cultuur in het perspectief van kansrijk opgroeien en van het kind. We bouwen voort op een aantal fundamenteën. Op een aantal andere onderdelen bouwen we opnieuw aan cultuur samen met onze inwoners, organisaties in de gemeente en onze partners in de regio.

Monitoring en evaluatie

De uitvoering van het cultuurbeleid start met ingang van het jaar 2024. We vinden het noodzakelijk om de uitvoering te monitoren en tussentijds te evalueren, zodat we waar nodig kunnen bijstellen. Met deze visie op cultuur kiezen we namelijk voor een ander perspectief. Bovendien komen we uit een vrij lange periode waarin we beleidsmatig weinig deden op cultuurgebied. Een evaluatie na drie jaar is daarom op zijn plaats om met elkaar te bepalen of we de juiste doelen hebben gesteld en daarvoor de juiste instrumenten hebben ingezet. Begin 2027 doen we een beleidsevaluatie.

Samenwerkingen

De uitvoering van het cultuurbeleid doen we in samenwerking met de organisaties en mensen die deel uitmaken van het cultureel ecosysteem: de scholen, de instellingen, de amateurkunstorganisaties, de cultuurcoach et cetera. Ook op andere niveaus zien we dat samenwerking helpt. Een aantal onderwerpen in deze cultuurnota is niet uniek voor Coevorden; in alle gemeenten spelen soortgelijke kwesties en vraagstukken. Het gezamenlijk zoeken naar oplossingen, het leren van goede praktijken voor je eigen situatie: het zijn allemaal voorbeelden waarin samenwerking loont. Op Drents niveau vindt dit al plaats binnen de Vereniging van Drentse Gemeenten. Er wordt gewerkt vanuit een samenwerkingsagenda voor cultuur en met werkgroepen

die vraagstukken oppakken en plannen maken. Zo wordt kennis, deskundigheid en een netwerk opgebouwd en sta je vaak sterker naar de landelijke politiek als het erop aankomt.

Naast VDG zijn er nog andere samenwerkingen die we voor de uitvoering van ons beleid willen voortzetten of meer gaan opzoeken:

- Buurgemeenten in zuidoost-Drenthe;
- Provincie Drenthe;
- Stichting K&C;
- Welzijnsorganisaties, zoals Maatschappelijk Welzijn Coevorden.

Onze visie op cultuur vraagt verder van ons om meer integraal te kijken, vooral in relatie tot het sociaal domein.

Huidig beleid

Er is een periode geweest dat cultuur in de gemeente Coevorden minder aandacht kreeg. Dit betekende echter niet dat we niets deden en er ook geen structurele middelen waren voor cultuur. We ondersteunden de culturele instellingen, subsidieerden de scholen in onze gemeente bij cultuureducatie en hadden jaarlijks middelen voor de ondersteuning van de amateurkunst. Op dit moment (programmabegroting 2023) is het totaal aan begrote gemeentelijke structurele middelen voor cultuur:

Cultuurpodium Coevorden	€	127.000
Stedelijk Museum Coevorden	€	230.000
Cultuureducatie	€	15.000
Kunst algemeen (o.a. amateurkunst)	€	68.600
Onderhoud kunstwerken	€	3.200
Totaal	€	443.800

De besteding van de middelen voor 'Kunst algemeen' (waaronder amateurkunst) vond hoofdzakelijk plaats met incidentele ondersteuning.

In de programmabegroting 2023 is voor 2023 € 70.000 opgenomen voor de inzet van de cultuurcoach. Tezamen met de inzet van de SPUK-gelden voor de brede inzet van combifuncties biedt dat ruimte voor 1,2 fte. Dat is een verruiming ten opzichte van de pilot (0,6 fte). Met deze middelen zetten we feitelijk al een eerste stap in nieuw beleid. Voor een goede vergelijking met het nieuwe beleid is het goed om deze middelen voor de inzet van de cultuurcoach in ogenschouw te houden.

Nieuw beleid

De culturele basisinfrastructuur

We dicht en de culturele instellingen in de basisinfrastructuur een voorname rol toe. Dat vraagt om sterke organisaties die in staat zijn om die brede culturele maatschappelijke functie te vervullen voor de gehele gemeente. Dan hebben we het concreet over Cultuurpodium Coevorden en Stedelijk Museum Coevorden. Ook vraagt het om een structurele inbedding van het werk van de cultuurcoach in de gemeente Coevorden. Daarnaast is er groot draagvlak voor het opnemen van het cultuuronderwijs in de voor het ecosysteem noodzakelijke basis.

Structurele middelen basisinfrastructuur		
Cultuurpodium Coevorden	€	255.000
Culturele broedplaats	€	pm
Stedelijk Museum Coevorden	€	360.000
Cultuurcoach	€	80.000
Cultuuronderwijs		
Binnenschools	€	30.000
Buitenschools	€	100.000
Totaal	€	825.000

Mogelijke kapitaallasten (kosten voor rente en afschrijving) die voortvloeien uit investeringen zijn nog niet opgenomen in de structurele middelen.

De structurele middelen (exploitatie) en evt. benodigde investering in de culturele broedplaats staan voor nu nog op pm. Dit is mede afhankelijk van de vraag waar en hoe we de broedplaats kunnen realiseren. In de uitvoering maken we keuzes en doen voorstellen op basis van verder (locatie)onderzoek.

Voor het toekomstperspectief van het Stedelijk Museum Coevorden is een meerjaren exploitatieraming gemaakt, rekening houdend met investeringen en uitbreiding van het museum en de museumorganisatie in het Arsenaal. Deze raming laat een oplopend exploitatietekort zien naar 2030 tot circa € 380.000.

Investeringen		
Cultuurpodium Coevorden	€	2,5 - 3 miljoen
Stedelijk Museum Coevorden	€	1,5 – 1,7 miljoen
Totaal	€	4 – 4,7 miljoen

Deze investeringen geven wij nog weer in bandbreedtes. In de verdere uitwerking komen we met nadere voorstellen. De investeringen zijn gebaseerd op:

- Cultuurpodium Coevorden: een actuele m2 prijs voor nieuwbouw en het aantal m2 in De Fabriek. Of er sprake zal zijn van nieuwbouw zal locatie-onderzoek blijken;
- Stedelijk Museum Coevorden: de indicatieve doorrekening in het verkenningsplan tot 2030 van alle te nemen maatregelen, verminderd met al geplande investeringen tot en met 2030 op het gebied van onderhoud en verduurzaming.

> Stichting Cultuurpodium Coevorden

Cultuurpodium Coevorden is een gesubsidieerde stichting. Jaarlijks stelt de gemeenteraad bij de programmabegroting de begrotingssubsidies vast. Dit vormt de basis voor het verstrekken van de subsidie aan deze organisatie. De functie van Cultuurpodium Coevorden verandert met dit nieuwe beleid en de verwachtingen zijn hoger. We willen samen met de

organisatie gaan sturen op kwaliteit en kwantiteit en de bijdrage aan het realiseren van de doelstellingen van cultuurbeleid. Dit betekent dat er minimaal twee keer per jaar een moment is waarop we samen met deze organisatie kijken naar de impact van de organisatie in onze gemeente en met elkaar bepalen wat de prioriteiten zijn.

Wat betreft investeringen is het uitgangspunt dat voorstellen voor het beschikbaar stellen van de benodigde middelen plaatsvindt op het moment dat er concrete plannen/voorstellen liggen.

Wat?	Wanneer?	Hoe?
Professionalisering van de organisatie	Vanaf 2024	Begrotingssubsidie
Huisvesting Theater Hofpoort (kantoor e.a.)	Vanaf juli 2023	In 2023 incidentele subsidie, vanaf 2024 in begrotingssubsidie
Buiten de Poort	2024-2025	Begrotingssubsidie
Ontwikkeling culturele broedplaats	November 2023 – augustus 2024	Locatie-onderzoek
	Najaar 2024	Besluitvorming over realisatie
	Voorbereiding en realisatie	Vanaf 2025

> Stedelijk Museum Coevorden

De nieuwe situatie bij Stichting Stedelijk Museum Coevorden is vergelijkbaar met Stichting Cultuurpodium Coevorden. Dat geldt in elk geval voor de structurele middelen. Vanaf 2024 maken we het de organisatie mogelijk om (verder) te professionaliseren en de verwachte brede cultureel-maatschappelijke functie voor de gemeente Coevorden te realiseren. Ook met Stedelijk Museum Coevorden gaan we sturen op kwaliteit en kwantiteit en de bijdrage aan het realiseren van de doelstellingen van cultuurbeleid.

Voor de benodigde investeringen voor de groei en modernisering van het museum in het Arsenaal nemen we de routekaart uit het verkenningsplan van ABC Nova (februari 2023) als uitgangspunt. De ambitie dat het gehele Arsenaal in de toekomst het museum in Coevorden is, is uiteraard afhankelijk van de verhuizing van de andere gebruikers van het pand. Het

verkenningsplan ging uit van uitvoering in 2025 en de voorbereiding in de periode daaraan voorafgaande. Voor de uitvoering van het cultuurbeleid is dit voorlopig op p.m. gezet. Met de betrokken organisaties in het Arsenaal starten wij hiervoor in 2024 het proces op.

De routekaart uit het verkenningsplan is zo ingestoken dat gemeentelijke investeringen volgen op stappen die de museumorganisatie zelf moet zetten. Die volgorde houden wij zoveel mogelijk aan. Dit betekent dat we met het bestuur van het museum regelmatig bekijken hoe de uitvoering plaatsvindt en of herijking nodig is.

Wat betreft de investeringen is ook hier het uitgangspunt dat voorstellen voor het beschikbaar stellen van de benodigde middelen plaatsvindt op het moment dat er concrete plannen/voorstellen liggen.

Wat?	Wanneer?	Hoe?
Professionalisering van de organisatie	Vanaf 2024	Begrotingssubsidie
Uitvoering Verkenningsplan februari 2023:	2024-2030	
• Visie inrichting openbare ruimte Arsenaal (plein)*	2024	Investeringen
• Routing binnenstad bezienswaardigheden	2024	Investeringen
• Uitvoeren adviezen toegankelijkheid (Zonnebloem)	2024-2025	Investeringen
• Herinrichting openbare ruimte Arsenaal*	2028	Investeringen
• Verbouwing en herinrichting Arsenaal (incl. verduurzaming)	p.m., afhankelijk van verhuizing overige gebruikers	Investeringen

* In aansluiting op het stedenbouwkundig plan Markt & Haven en voor zover niet al gerealiseerd binnen dit plan.

> Cultuurcoach

Vanaf 2024 is de cultuurcoach structureel actief in de gemeente Coevorden. In de pilot (2021-2022) werd de functie via een opdracht aan Stichting K&C vervuld vanuit de gemeentelijke organisatie. We nemen in 2024 een besluit over waar we de cultuurcoach gaan onderbrengen. Er is gezien de bredere functie veel voor te zeggen om deze rol en functie onder te brengen bij Stichting Cultuurpodium Coevorden.

Wat?	Wanneer?	Hoe?
Inzet cultuurcoach 1,2 fte	Vanaf 2024	-
Besluitvorming over positionering cultuurcoach	2024	-

> Binnenschools cultuuronderwijs

Binnen de huidige werkwijze breiden we de mogelijkheden voor het cultuurmenu uit. We hanteren het bedrag per leerling per jaar van € 7. De huidige berekening is gebaseerd op de leerlingenaantallen in 2022 zoals doorgegeven door de onderwijsstichtingen. De ondersteuning van de Kunstbende Drenthe (€ 2.000 per jaar) maken we ook structureel.

	Wanneer?	Hoe?	Wie?
Primair onderwijs	Jaarlijks vanaf 2024 voor het daaropvolgende schooljaar	Subsidie	Onderwijsstichtingen Fiers, Arcade en Catent
Voortgezet onderwijs	Jaarlijks vanaf 2024 voor het daaropvolgende schooljaar	Subsidie	De Nieuwe Veste en Stichting K&C namens het Esdal College
Kunstbende Drenthe	Jaarlijks vanaf 2024	Subsidie	ICO Centrum voor Kunst & Cultuur

> *Buitenschoolse cultuuronderwijs*

We zetten vanaf 2024 een grote stap in de aandacht voor en ondersteuning van het buitenschools cultuuronderwijs, in toegankelijkheid, bereikbaarheid en vindbaarheid. Op deze onderwerpen werken we samen met partijen aan een structurele voorziening voor cultuuronderwijs buiten scholen. Voor een doorrekening van de structurele kosten voor drie jaar toegankelijke cultuurlessen buitenschools gaan we uit van 75 leerlingen, een lestarief van € 75 en gemiddeld 3 lessen per maand. De gemeentelijke bijdrage zorgt voor een verlaging van het tarief tot € 40.

	Wanneer?	Hoe?	Wie?
Toegankelijke cultuurlessen	Jaarlijks vanaf 2024	Subsidieregeling	Amateurkunstverenigingen met leerlingen, partijen en docenten die buitenschools cultuuronderwijs geven
Broedplaatsen in de dorpen	Vanaf 2024	Subsidieregeling	Amateurkunstverenigingen met leerlingen, partijen en docenten die buitenschools cultuuronderwijs geven
Vindbaar cultuuronderwijs	Vanaf 2024	www.actiefincoevorden.nl	Aanbieders en vragers van cultuuronderwijs

De andere delen van het cultureel ecosysteem

We staan maximaal voor kansrijk opgroeien en de benodigde middelen om dit samen met alle partijen in het cultureel ecosysteem te realiseren. Bovenop de basis zoals hiervoor geschetst, betekent dit het volgende:

Structurele middelen		
Amateurkunst	€	30.000
Synagoge Coevorden	€	15.000
Coevorder Cultuurpot (incl. cultuurhistorie	€	45.000
Onderhoud kunst openbare ruimte	€	10.000
Totaal	€	100.000

Eens per drie jaar is er bovendien incidenteel € 25.000 extra aan middelen beschikbaar voor een groot cultuurparticipatieproject. Op deze manier bieden we ruimte aan een grotere productie.

Structurele middelen totaal (v.a. 2024	€	925.000
Incidentele middelen	€	4 – 4,7 miljoen

Ten opzichte van het huidige beleid betekent dit een extra uitzet van ruim € 490.000 aan structurele middelen.

> *Ondersteuning amateurkunstsector*

Het Ministerie van OCW heeft het plan om in 2025 te komen met een Nationaal Akkoord Amateurkunst met afspraken over een structurele, samenhangende aanpak. In de aanloop naar dit akkoord zal er voor 2024 landelijk een tijdelijke regeling worden opgesteld. Welke mogelijkheden dit ons biedt, is nog onduidelijk. De ondersteuning van de lokale amateurkunstgroepen in de toekomst zien wij mede in het licht van deze ontwikkeling, maar we willen er ook al eerder voor de amateurkunstsector zijn. Hiervoor gaan de cultuurcoach en wij vanaf 2024 in gesprek met de amateurkunstsector.

Voor het bieden van ondersteuning van de amateurkunstsector is er jaarlijks € 30.000 beschikbaar. Het Coevorder Kunstenaarscollectief (CKC) wordt begeleid in de zoektocht naar een andere locatie. De daarvoor benodigde middelen komen ook voort uit de middelen voor amateurkunst. Hetzelfde geldt voor bereikbaar cultuuronderwijs (zie hiervoor buitenschoolse cultuuronderwijs). De dekking van deze middelen vinden wij ook in de middelen voor de amateurkunstsector. De stichting Synagoge Coevorden wordt met ingang van 2024 een gesubsidieerde instelling.

Wat?	Wanneer?	Hoe?
Nationaal Akkoord Amateurkunst	Vanaf 2025	N.n.b.
Lokale ondersteuning amateurkunstgroepen	Vanaf 2024	Gesprekken amateurskunstsector en als vervolg op Nationaal Akkoord
Huisvesting Coevorder Kunstenaarscollectief	Vanaf 2024	Locatieonderzoek
Ondersteuning Stichting Synagoge Coevorden	Vanaf 2024	Begrotingssubsidie

> *De Coevorder Cultuurpot*
Voor de Coevorder Cultuurpot stellen we een subsidieregeling op waarin we de mogelijkheden en voorwaarden vastleggen om subsidie aan te vragen voor activiteiten en projecten. Organisaties mogen maximaal € 2000 per aanvraag aanvragen. Onder deze regeling vallen in elk geval:

- Activiteiten en projecten jongerencultuur;
- Activiteiten en projecten amateurkunst en vrijwilligersorganisaties;
- Cultuurhistorie en streektaal

Wat?	Wanneer?	Hoe?
Opstellen subsidieregeling Coevorder Cultuurpot	2023	-
Uitvoering subsidieregeling	Jaarlijks vanaf 2024	Subsidieregeling

> *Kunst in de openbare ruimte*
In het nieuwe cultuurbeleid verruimen we de mogelijkheden om de kunst in de openbare ruimte te onderhouden. In 2021 is een inventarisatie gemaakt en deze vormt de basis om tot een onderhoudsprogramma te komen.

Wat?	Wanneer?	Hoe?
Opstellen onderhoudsprogramma kunst in de openbare ruimte	2024	-
Uitvoering onderhoudsprogramma	Vanaf 2025	Door gespecialiseerde bedrijven

5. Bronnen

- ABC Nova, *Routekaart Stedelijk Museum Coevorden*, 3 februari 2023;
- Baars, M., *Theater Hofpoort en de verkenning van een toekomst*, november 2022;
- BMC, *Revitalisering van de amateurkunst, Investeren in een betere ondersteuningsstructuur*, 13 september 2021;
- Gemeente Coevorden, *Cultuur door en door, Hoofdlijnen kunst- & cultuurbeleid*, december 2021;
- Koelman, S., *Onderzoek en aanbevelingen Binnen- en buitenschools muziekonderwijs Gemeente Coevorden*, Stichting Kunst & Cultuur, 26 juli 2022;
- Kruis, I., Boele, E.B., *Veranderende vormen. Inventarisatie Instrumentaal/Vocaal Muziekonderwijs Noord- en Oost-Nederland*, Hanzehogeschool Groningen & ArtEZ Conservatorium Zwolle, april 2023;
- Linked Cultuurmanagement, *Tien aanbevelingen voor de toekomst van de synagoge in Coevorden*, december 2022;
- LKCA, *Bruggenbouwers in Cultuur, Een handreiking voor de inzet van lokale ondersteuningsfuncties*, maart 2020;
- LKCA e.a., *“Kunstenaars stoppen niet”.....maar de positie van veel culturele zzp'ers is wel precair*, oktober 2021;
- LKCA, *VerenigingsMonitor 2021 – Drenthe*, juni 2023;
- Vereniging Drentse Gemeenten, *Resultaten enquête ondersteuning culturele organisaties*, juli 2022.

Beeldverantwoording

- Tekeningen:
Herman Roozen.
- Foto's Coevorden Culturele Gemeente:
Alieke Eising.
- Andere foto's:
websites en social media van culturele organisaties.

Uitgave

Gemeente Coevorden, september 2023